

Μελέτη απορρόφησης αποφοίτων του Α.Π.Θ. στην αγορά εργασίας

Επιστημονικός Κλάδος: Παιδαγωγική Σχολή

Τμήμα: Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Ιδρυματικά Υπεύθυνη Γραφείου Διασύνδεσης Α.Π.Θ.:

Νόρμα Βαβάτση - Χριστάκη, καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής

Ερευνητής: Δρ. Χρήστος Ε. Γεωργίου

Εισαγωγή

1.1. Στόχος της έρευνας

Η έρευνα για την απορρόφηση των αποφοίτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην αγορά εργασίας διεξήχθη από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ το ακαδημαϊκό έτος 2011-12, με την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξη των Πρυτανικών Αρχών του Ιδρύματος. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με βάση κοινή μεθοδολογία (δείγμα, ερωτηματολόγιο, εννοιολογικό πλαίσιο & οδηγός ερωτηματολογίου) που επεξεργάστηκε η Οριζόντια Δράση Υποστήριξης των Γραφείων Διασύνδεσης των Ελληνικών ΑΕΙ για όλα τα Πανεπιστήμια της χώρας (Καραμεσίνη, 2008). Η τελική διαμόρφωση της κοινής μεθοδολογίας έγινε κατόπιν συνεργασίας της Οριζόντιας Δράσης με τα Γραφεία Διασύνδεσης των Πανεπιστημίων.

Γενικός σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της κατάστασης και του είδους της απασχόλησης του συνόλου των αποφοίτων του Ιδρύματος καθώς και η διερεύνηση των τρόπων ένταξής τους στην απασχόληση. Ειδικότερα, στόχος της μελέτης ήταν να διερευνηθεί: α) ο βαθμός ένταξης των αποφοίτων στην απασχόληση, β) η ποιότητα της ένταξης, δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης όσων εργάζονται και γ) η διαδικασία μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση.

1.2. Μεθοδολογία της έρευνας

Προκειμένου να διερευνηθούν τα παραπάνω ειδικά πεδία-αντικείμενα διερεύνησης της μελέτης, σχεδιάστηκε ένα 14σέλιδο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε ερωτήσεις σχετικά με: α) τις σπουδές, β) την κατάσταση απασχόλησης των αποφοίτων σήμερα, γ) το ιστορικό απασχόλησης ή ανεργίας των αποφοίτων και δ) την επιθυμητή εργασία.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η τηλεφωνική συνέντευξη από εκπαιδευμένους στο ερωτηματολόγιο συνεντευκτές. Η τηλεφωνική συνέντευξη προτιμήθηκε έναντι της ταχυδρομικής αποστολής του ερωτηματολογίου, καθώς το ποσοστό ανταπόκρισης του πληθυσμού θα ήταν με τον τρόπο αυτό μεγαλύτερο. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις διεξήχθησαν από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ και ολοκληρώθηκαν το διάστημα Ιανουάριος – Ιούνιος 2011.

Στη συνέχεια, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια καταχωρήθηκαν σε ειδικό λογισμικό σε Η/Υ, προκειμένου να γίνει η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων. Για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το Στατιστικό Πακέτο για τις Κοινωνικές Επιστήμες (Statistical Package for Social Sciences, S.P.S.S.). Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν α) η περιγραφική στατιστική με σχετικές συχνότητες (ποσοστά) και β) ο έλεγχος του χ^2 προκειμένου να διαπιστωθεί η επίδραση των ανεξάρτητων μεταβλητών του φύλου και του επιστημονικού κλάδου στην κατάσταση απασχόλησης, καθώς και στη διαδικασία μετάβασης των αποφοίτων από τις σπουδές στην αγορά εργασίας.

1.3. Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας

Ο πληθυσμός αναφοράς περιελάμβανε το σύνολο των αποφοίτων όλων των Τμημάτων/Σχολών του ΑΠΘ που είχαν απόφοιτους τα ημερολογιακά έτη 2005-06. Με τον τρόπο αυτό μελετήθηκε η ένταξη των «νέων πτυχιούχων» στην αγορά εργασίας, 5 ως 7 χρόνια μετά την αποφοίτηση. Το παραπάνω διάστημα θεωρήθηκε επαρκές για να διερευνηθεί η διαδικασία μετάβασης, αφού ένα μεγάλο μέρος των αποφοίτων εκπληρώνει τη στρατιωτική του θητεία ή/και πραγματοποιεί μεταπτυχιακές σπουδές αμέσως μετά τη λήψη του πτυχίου.

Το δείγμα της έρευνας περιελάμβανε 2.772 αποφοίτους (63,2% γυναίκες και 36,8% άνδρες) των ετών 2005-06, από 39 Τμήματα/Σχολές του ΑΠΘ που συμμετείχαν στην έρευνα. Σύμφωνα με την

κοινή μεθοδολογία της μελέτης, το μέγεθος του δείγματος ανά Τμήμα προέκυψε από τον στατιστικό τύπο: $n' = [SE(p)^2 * P * (1 - P)] / t^2$, με διάστημα εμπιστοσύνης 90%, $P = 30\%$ και διαστημική εκτίμηση $t = 7\%$. $P = 30\%$ σημαίνει ότι η πιθανότητα εμφάνισης ενός χαρακτηριστικού στον πληθυσμό δεν ξεπερνάει το 30% και του αντιθέτου του το 70%. Για καθένα τμήμα μελετήθηκε το σύνολο των αποφοίτων που συμμετείχε στην έρευνα.

2. Επιστημονικός κλάδος: Παιδαγωγική

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της μελέτης, που αφορούν αποκλειστικά την απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ, το οποίο κατηγοριοποιήθηκε κάτω από τον επιστημονικό κλάδο Παιδαγωγική.

2.1. Γενικά στοιχεία για το δείγμα

Το δείγμα του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης ήταν 108 απόφοιτοι, 14 άνδρες (13,0%) και 94 γυναίκες (87,0%). Το 92,3% των ανδρών αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης είχε εκπληρώσει τη στρατιωτική του θητεία, ενώ το 57,1% είχε παιδιά τη χρονική στιγμή της έρευνας. Το 44,4% του δείγματος των αποφοίτων αυτών προέρχονταν από τη Θεσσαλονίκη, ενώ το 53,6% από άλλες πόλεις της Ελλάδας. Γι' αυτό και το 53,4% νοίκιασε διαμέρισμα στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια των σπουδών του.

Για το 45,5% των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, το οικογενειακό εισόδημα των γονέων τους φτάνει τις 20.000 ευρώ το χρόνο, για το 38,0% κυμαίνεται από 20.000 έως 30.000 ευρώ, ενώ για το 16,7% ξεπερνά τις 30.000 ευρώ το χρόνο. Επιπλέον, το 36,8% δήλωσε ότι οι γονείς τους αντιμετωπίζουν τις οικογενειακές-οικονομικές υποχρεώσεις τους δύσκολα έως πολύ δύσκολα, το 27,4% ούτε δύσκολα, ούτε εύκολα και το 35,8% σχετικά εύκολα έως πολύ εύκολα.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 1) απεικονίζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης. Με βάση τις απαντήσεις τους, το μεγαλύτερο ποσοστό των γονέων (31,8%) είναι απόφοιτοι Ανώτατων Σχολών, ενώ ακολουθούν οι γονείς που είναι απόφοιτοι δημοτικού (29,0%) και οι γονείς που έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης (26,2%).

Πίνακας 1. Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων

Μεταπτυχιακός τίτλος ή Διδακτορικό	2,8%
Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών	31,8%
Πτυχίο Ανώτερης Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	0,9%
Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	26,2%
Απολυτήριο 3-τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης	9,3%
Απολυτήριο Δημοτικού	29,0%
Μερικές τάξεις Δημοτικού	-
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	2,8%

2.2. Στοιχεία για τις σπουδές

Στη συνέχεια και στον Πίνακα 2 απεικονίζονται δεδομένα από τις απαντήσεις των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης σε ερωτήματα σχετικά με τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές τους σπουδές. Φαίνεται ότι, οι απόφοιτοι του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, σε ποσοστά που ξεπερνούν το 70%, είχαν το συγκεκριμένο Τμήμα μεταξύ των πρώτων τους επιλογών στις

πανελλήνιες εξετάσεις και ενδιαφέρονταν σημαντικά για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών τους. Επίσης, το 93,5% των αποφοίτων αυτών δήλωσε ευχαριστημένο έως πολύ ευχαριστημένο από τις προπτυχιακές του σπουδές γενικότερα, δηλαδή από το πρόγραμμα σπουδών, τους διδάσκοντες, τις λειτουργικές υποδομές και τη διοικητική στήριξη του Τμήματος, ανεξάρτητα από το προσωπικό ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών. Ένα σημαντικό ποσοστό (41,1%) δήλωσε ότι είχε εμπειρία απασχόλησης (κυρίως περιστασιακής) κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός της πρακτικής).

Πίνακας 2. Στοιχεία για τις σπουδές	Ποσοστό αποφοίτων
Το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ήταν μεταξύ των πρώτων 5 επιλογών στις δηλώσεις προτίμησης των πανελλήνιων εξετάσεων	75,9%
Είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών	70,4%
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τις προπτυχιακές σπουδές	93,5%
Είχαν εμπειρία οποιασδήποτε εργασίας κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός πρακτικής)	41,1%
Είχαν περιστασιακή απασχόληση κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	73,3%
Παρακολουθούν ή έχουν ήδη ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές	17,6%
Εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	35,3%
Είχαν συνεχή απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	66,7%
Είχαν πλήρη απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	100,0%
Είχαν απασχόληση σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές	100,0%

Τη χρονική στιγμή της έρευνας, το 17,6% των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ότι είχε ήδη ολοκληρώσει ή πραγματοποιούσε μεταπτυχιακές σπουδές. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 89,5% του δείγματος των αποφοίτων αποφάσισε να παρακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές για επιστημονικούς λόγους, το 10,6% για να βρει ευκολότερα εργασία αντίστοιχη των σπουδών του και ή για να έχει μια καλύτερη επαγγελματική εξέλιξη. Ένα 35,3% των αποφοίτων δήλωσαν ότι εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών τους σπουδών. Οι περισσότεροι από αυτούς δήλωσαν ότι είχαν συνεχή απασχόληση (66,7%) και στο σύνολό τους είχαν πλήρη απασχόληση. Τέλος, η απασχόληση αυτή φαίνεται ότι ήταν σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές για το σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης.

2.3. Στοιχεία για την απασχόληση

Οι απόφοιτοι του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης δήλωσαν απασχολούμενοι σε ποσοστό 97,2%, άνεργοι σε ποσοστό 1,9% και μη ενεργοί σε ποσοστό 0,9%. Από όσους και όσες δήλωσαν απασχολούμενοι, το 92,8% δήλωσε ότι είχε μέχρι σήμερα εμπειρία σημαντικής απασχόλησης, το 92,3% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι και σημαντική απασχόληση, ενώ το 75% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι η πρώτη του σημαντική απασχόληση.

Στον Πίνακα 3 απεικονίζεται η μορφή της απασχόλησης, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, για το σύνολο των απασχολούμενων αποφοίτων. Φαίνεται ότι, οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης εργάζονται σήμερα ως μισθωτοί στον δημόσιο τομέα και οι υπόλοιποι ως μισθωτοί στον ιδιωτικό.

Πίνακας 3. Μορφή απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα	17,1%
Μισθωτοί στο δημόσιο τομέα	82,9%
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (ιδιωτικός τομέας)	-
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (δημόσιος τομέας)	-
Αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό	-
Αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό	-
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	-

Στον Πίνακα 4 απεικονίζονται επιπλέον στοιχεία για την απασχόληση των αποφοίτων του Τμήματος Παιδαγωγικής Δημοτικής Εκπαίδευσης .

Πίνακας 4. Στοιχεία για την απασχόληση	Ποσοστό Αποφοίτων
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση	92,4%
Ο τόπος της σημερινής απασχόλησης είναι ο ίδιος με τον τόπο κατοικίας των γονέων	36,2%
Η σημερινή απασχόληση βρίσκεται στην πόλη των σπουδών	15,2%
Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση	22,8%
Η σημερινή απασχόληση είναι η δεύτερη απασχόληση	48,9%
Είχαν δυσκολίες στην εύρεση εργασίας λόγω φύλου	-

Φαίνεται ότι, σε ποσοστό 92,4%, οι απόφοιτοι δήλωσαν ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση, η οποία, ωστόσο, δεν βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη για το 84,8% των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης ΑΠΘ. Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση για το 22,8% των αποφοίτων του Τμήματος (των ετών 2005-06). Το 39,8% αναφέρει ότι οι προοπτικές για την απασχόλησή του δεν είναι ευνοϊκές και ως εκ τούτου, το 58,7% αναφέρει ότι ανησυχεί για το μέλλον της απασχόλησής του.

Στον Πίνακα 5 απεικονίζεται το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της σημερινής και της προηγούμενης απασχόλησης ή μεταξύ της σημερινής απασχόλησης και της αποφοίτησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση ήταν η πρώτη απασχόληση. Προκύπτει ότι, για το 23,8% των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης το διάστημα εύρεσης της σημερινής απασχόλησης ξεπέρασε τα δύο χρόνια, ενώ για το 27,6% κυμάνθηκε από ένα έως έξι μήνες.

Πίνακας 5. Διάστημα εύρεσης της απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μέχρι 1 μήνα	6,7%
Από 1 μήνα έως 6 μήνες	27,6%
Από 6 μήνες έως 1 χρόνο	27,6%
Από 1 χρόνο έως 2 χρόνια	14,3%
Πάνω από δύο χρόνια	23,8%
Ξεκίνησε κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	0,0%

2.4. Στοιχεία για τους μισθωτούς και τους συμβασιούχους έργου

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν τις κατηγορίες των μισθωτών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, καθώς και τις κατηγορίες των συμβασιούχων έργου που απασχολούνται κυρίως σ' έναν εργοδότη, τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου τομέα. Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 6) απεικονίζεται ο τρόπος με τον οποίο οι συγκεκριμένες κατηγορίες αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης βρήκαν την απασχόλησή τους. Στο συγκεκριμένο ερώτημα, οι απόφοιτοι μπορούσαν να επιλέξουν μέχρι τρεις απαντήσεις. Προκύπτει ότι, σημαντικό ποσοστό (65,5%) των αποφοίτων αυτών βρήκε τη σημερινή του απασχόληση μέσω διαγωνισμού, ενώ ένα 15,5% μέσω οικογενειακών γνωριμιών.

Πίνακας 6. Τρόπος εύρεσης εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Οικογενειακές γνωριμιές και φίλοι	15,5%
Προηγούμενοι εργοδότες ή συνάδελφοι	-
Συστάσεις καθηγητών	-
Διαγωνισμός	65,5%
Αγγελίες από τον τύπο, διαδίκτυο	12,1%
Ο.Α.Ε.Δ.	-
Γραφείο Διασύνδεσης	-
Πρακτική άσκηση προπτυχιακών σπουδών	3,4%

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται το είδος αυτής της απασχόλησης. Το σύνολο των αποφοίτων της κατηγορίας αυτής απασχολείται σε μόνιμες θέσεις εργασίας, είτε με συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου (17,5%) είτε ως δημόσιοι υπάλληλοι (82,5%).

Πίνακας 7. Είδος απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Σταθερή απασχόληση (σύμβαση αορίστου χρόνου)	17,5%
Δημόσιος υπάλληλος	82,5%
Προσωρινή απασχόληση (σύμβαση ορισμένου χρόνου)	-
Προσωρινή απασχόληση (σύμβαση έργου)	-

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η σημερινή απασχόληση είναι πλήρης για το 98,1% των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης που εργάζονται ως μισθωτοί και ως συμβασιούχοι έργου. Τέλος, το 99,0% πιστεύει ότι το αντικείμενο της εργασίας του αντιστοιχεί αρκετά έως απόλυτα με τις σπουδές του, ενώ μόλις το 1% των αποφοίτων πιστεύει ότι ο εργοδότης του θα μπορούσε να προσλάβει έναν απόφοιτο ΤΕΙ για την ίδια θέση και για το αντικείμενο της εργασίας του.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 8) απεικονίζονται οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές των μισθωτών και των συμβασιούχων έργου, αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης. Όπως φαίνεται στον Πίνακα, το 20,6% δήλωσε καθαρές μηνιαίες αποδοχές έως 700 ευρώ, το 44,1% δήλωσε αποδοχές από 701-900 ευρώ, ενώ το 20,6% δήλωσε καθαρές μηνιαίες αποδοχές από 901-1100 ευρώ. Το 14,7% των αποφοίτων δήλωσε καθαρές αποδοχές πάνω από 1100 ευρώ το μήνα.

Πίνακας 8. Καθαρές μηνιαίες αποδοχές	Ποσοστό αποφοίτων
Έως 500 ευρώ	-
501 έως 700 ευρώ	20,6%
701 έως 900 ευρώ	44,1%
901 έως 1100 ευρώ	20,6%
1101 έως 1300 ευρώ	8,8%
1301 ευρώ και πάνω	5,9%

2.5. Στοιχεία για την επιθυμητή εργασία

Το 83,3% των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να εργάζεται στο δημόσιο τομέα, το 4,6% ότι θα ήθελε να έχει τη δική του επιχείρηση, ενώ το 12,0% ότι θα ήθελε να εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα. Στον Πίνακα 9 απεικονίζονται τα κριτήρια με τα οποία οι απόφοιτοι του Τμήματος επέλεξαν την επιθυμητή εργασία. Οι ερωτηθέντες μπορούσαν να επιλέξουν έως δύο απαντήσεις. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους, σημαντικότερα κριτήρια για τους περισσότερους θεωρούνται πρώτα απ' όλα οι αμοιβές, και ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά η ασφάλεια, η συμβατότητα της εργασίας με την οικογένεια και η αυτονομία..

Πίνακας 9. Κριτήρια επιθυμητής εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Ασφάλεια	16,7%
Καλές αμοιβές	65,6%
Συμβατό με την οικογένεια	13,5%
Αυτονομία	14,6%
Προοπτικές εξέλιξης	6,3%
Άλλο	16,7%

Τέλος, εξαιρουμένων των αποφοίτων του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης που είχαν ήδη δημιουργήσει τη δική τους επιχείρηση, μόλις το 15,9% των αποφοίτων του παραπάνω Τμήματος δήλωσε ότι έχει σκεφθεί την ίδρυση μιας ατομικής επιχείρησης, αν και δεν το επιχείρησε ακόμη κυρίως λόγω έλλειψης κεφαλαίου (88,9%) ή έλλειψης εμπειρίας (33,3%).